

Paper Code: 2116-A

Programme	Exam Code
Bachelor of Arts ✓	121202
Bachelor of Science <i>Elo.</i> ✓	121302
Bachelor of Business Administration	121702
Bachelor of Business Administration (Airlines and Airport Management)	509502
Bachelor of Arts (Journalism and Mass Communication) ✓	116402
Bachelor of Science (Fashion Designing)	119602
Bachelor of Science (Home Science)	119702
Bachelor of Computer Applications	117902
Bachelor of Science (Information Technology)	118002
Bachelor of Science (Bio-technology)	120602
Bachelor of Science (Medical Laboratory Technology)	509702
Bachelor of Vocation (Retail Management)	122002
Bachelor of Vocation (Animation)	112802
Bachelor of Vocation (Nutrition and Dietetics)	510012
Bachelor of Vocation (Beauty and Wellness)	112602
Bachelor of Vocation (Artificial Intelligence and Data Science)	112902
Bachelor of Vocation (Hospitality and Tourism)	113002
Master of Science (Mathematics) (FYIP)	508402
Master of Science (Physics) (FYIP)	508602
Master of Arts (English) (FYIP) ✓	508502

Semester- II

Course Title: Drug Abuse: Problem, Management and Prevention (Compulsory)

Course Code: VACD-2161 ✓

Time Allowed: 3 Hours

Max. Marks: 35

Note: Attempt five questions in all, selecting atleast one question from each section. The fifth question may be attempted from any section. Each question carries 7 marks.

Section – A

1. What is the nature of the problem drug abuse in India? Elaborate its extent in the Punjab?

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਹੱਦ ਦੱਸੋ?

भारत में नशीली दवाओं के दुरुपयोग की समस्या की प्रकृति क्या है? पंजाब में इसकी सीमा के बारे में विस्तार से बताइए?

2. What is the impact of drug addiction on family?

ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਲਤ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?

नशे की लत का परिवार पर क्या प्रभाव पड़ता है?

Section – B

3. What does "management of drug abuse" mean? How challenging it is to care for someone who is addicted.

"ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ" ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਆਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੈ?

नशीली दवाओं के दुरुपयोग के प्रबंधन" का क्या मतलब है?
नशे की लत में फंसे किसी व्यक्ति की देखभाल करना
कितना चुनौतीपूर्ण है।

4. What are the advantages and disadvantages of treating drug disorders using medications?

ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ
ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਕੀ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ?

औषधियों का उपयोग करके नशीली दवाओं के विकारों के
इलाज के क्या फायदे और नुकसान हैं?

Section – C

5. How can the public be made aware of the dangers of drug usage through the media?

ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ
ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

मीडिया के माध्यम से जनता को नशीली दवाओं के उपयोग
के खतरों के बारे में कैसे जागरूक किया जा सकता है?

6. What part do educators play in encouraging a drug-free culture?

ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਕ ਕੀ
ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ?

नशा-मुक्त संस्कृति को प्रोत्साहित करने में शिक्षकों की क्या भूमिका है?

Section - D

7. Write an essay on NDPS act related with drug abuse?

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ NDPS ਐਕਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ?

नशीली दवाओं के दुरुपयोग से संबंधित एनडीपीएस अधिनियम पर एक निबंध लिखें?

8. Describe the punishments related to the various offences of drug abuse?

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

नशीली दवाओं के दुरुपयोग के विभिन्न अपराधों से संबंधित दंड का वर्णन करें?

Exam Code: BA -121202
BSC- 121302

Paper Code: 2120

Bachelor of Science (Economics)/ Bachelor of Arts

Semester – II

Course Code: BECL-2175/BARL-2175

Course Title: Macroeconomics

Time: 3 Hour

Theory: 70

Note: Instructions for the Candidates:

Candidates are required to attempt five questions, selecting at least one from each section. The fifth question may be attempted from any section. Each questions carry 14 marks.

SECTION -I

- Q1. Critically examine the classical theory of employment.
Q2. What do you mean by a multiplier? Discuss their static and dynamic nature.

SECTION -II

- Q3. What are trade cycles? Explain policy measures to control the trade cycles.
Q4. Define investment function. Discuss the factors affecting investment decisions.

SECTION -III

- Q5. Define Money. What are its major types? Also explain the functions of Money.
Q6. Discuss the Keynesian theory of liquidity preference. How it is superior to fisher's quantity Theory of money

SECTION -IV

- Q7. Discuss the main causes of inflation. How it can be cured?
Q8. What is fiscal policy? Discuss the main objectives and its instruments.

For Reappear Candidates Old Syllabus (2021-22), (2022-23))

Paper Code: 9206

Programme	Course Code	Exam Code
Bachelor of Arts	BARM-2124 ✓	121202
Bachelor of Science (Economics)	BECM-2124	121302

Semester II**Course Title: Computer Applications (Vocational) (Programming in C)****Time Allowed: 3 Hours****Max. Marks: 50**

Note: Attempt five questions, selecting one question from each section. The fifth question may be attempted from any section. Each question carries 10 marks.

Section-A

Q1) What do you mean by flowchart? Explain use of various shapes involved in flowchart with the help of an example.

Q2) Explain:-

- a) User defined Data Types
- b) Types of Errors

Section-B

Q3) Explain Do While statement with syntax and examples.

Q4) Explain:-

- a) Unary Operator
- b) I/O in C programming

Section-C

Q5) How a function is called in C programming? Explain recursion function with the help of suitable example.

Q6) What is string? Explain various string functions. With suitable examples.

Section-D

Q7) What is Structures? Make a structure named teacher with appropriate data items.

Q8) What is pointer? Explain its limitations. What are different types of pointers? Also explain various pointer arithmetic.

For Reappear Candidates Only (2023-24)

Paper Code: 9205

Programme	Course Code	Exam Code
Bachelor of Arts	BARM-2124 ✓	121202
Bachelor of Science (Economics)	BECM-2124	121302

Semester II**Course Title: Computer Applications (Vocational) (Programming in C)****Time Allowed: 3 Hours****Max. Marks: 50**

Note: Attempt five questions in all, selecting atleast one question from each section. The fifth question can be attempted from any section. Each question carries 10 marks.

Section-A

- Q1) What do you mean by flowchart? Explain use of various shapes involved in flowchart with the help of an example.
- Q2) Explain:-
- Derived Data Types
 - Initializing a variable

Section-B

- Q3) Explain switch statement with syntax and examples.
- Q4) Explain:-
- Ternary Operator
 - Format Specifiers

Section-C

- Q5) Explain multidimensional array in detail with examples.
- Q6) What is string? How array of strings is created? Explain various string functions.

Section-D

- Q7) What is Structures? Make a structure named student with appropriate data items.
- Q8) What is pointer? Explain its uses. Differentiate between void and null pointer? Also explain various pointer arithmetics.

Paper Code: 2119

Programme	Course Code	Exam Code
Bachelor of Arts	BARM-2124 ✓	121202 ✓
Bachelor of Science (Economics)	BECM-2124 ✓	121302 ✓

Semester-II

Course Title: Computer Applications (Vocational) (Introduction to Programming using Python)

Examination Time: 3 Hrs

Max. Marks: 40

Note: Attempt five questions in all, selecting at least one question from each section. The fifth question may be attempted from any section. Each question carries 8 marks.

SECTION-A

Q1) Define flowchart and also explain various advantages of using flowchart.

Q2) Write a program to print 'Hello' message in Python.

SECTION-B

Q3) Define lists and tuple in Python. Also discuss difference in both.

Q4) Discuss the operators that Python supports in detail.

SECTION-C

Q5) Discuss any six built-in functions that are used in tuple.

Q6) What is module and package in Python? Explain how can you access a module written in Python from C?

SECTION-D

Q7) Explain in detail about Python files and operations that can be performed on files with examples.

Q8) How to open and close a file in Python? Explain by taking suitable example.

Paper Code: 2124

Programme	Course Code	Exam Code
Bachelor of Arts	BARM-2450 ✓	121202
Bachelor of Science (Economics)	BECM-2450 ✓	121302

Semester - II**Course Title: Statistical Analysis using Excel****Time Allowed: 3 Hours****Max Marks: 30**

Note: Students are required to attempt five questions, selecting at least one from each section. The fifth question may be attempted from any section. Each question carries 6 marks. Simple calculators can be allowed to make necessary calculations.

Section A

1. Discuss the uses and function of statistics.
2. Find the mean from the following data:

Age	4-8	8-12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36	36-40
Persons	11	13	16	14	6	9	17	6	4

Section B

3. Find out variance from the following data:

X	1	2	3	4	5	6	7
F	6	12	18	26	16	10	8

4. Calculate the mean deviation using median for wages:

Wages (Rs.)	30- 32	32- 34	34- 36	36- 38	38- 40	40- 42	42- 44
Labourers	12	18	16	14	12	8	6

Section C

5. From the following find out the correlation between the marks from an IQ test for two different groups:

Group X	110	105	105	105	130	100	90	100	100	110
Group Y	120	110	105	100	135	120	95	100	95	120

6. Define coefficient of Correlation. Also discuss its various properties.

Section D

7. Discuss the relationship between coefficient of correlation and regression. Also explain various properties of coefficient of regression.

8. From the following data find out Regression equation of Y on X

X	11	7	9	5	8	6	10
Y	10	8	6	5	9	7	11

Paper Code: 2121

Programme	Exam Code	Course Code
Bachelor of Science (Economics)	121302	BECL-2453 ✓
Bachelor of Arts	121202	BARL-2453

No paper in B.A.

Semester-II**Course Title: Quantitative Techniques (Quantitative Techniques-II)****Time Allowed: 3 Hours****Max. Marks: 70**

Note: Candidates are required to attempt five questions in all, selecting at least one question from each section. The fifth question may be attempted from any section. Each question carries 14 marks.

SECTION-A

1. (a) The demand and supply laws are respectively given by $4q + 9p = 48$ and $p = \frac{1}{9}q + 2$. Find the equilibrium price and quantity. What additive tax will cause the price to increase by $\frac{8}{5}$ per unit?

(b) How many terms of the series $9 + 12 + 15 + \dots$ amount to 306?

2. (a) The sum of the squares of two positive numbers is 233 and one of the numbers is less than the twice of the other. Find the numbers.

(b) Solve for x and y:

$$8x - 9y = 6xy; 10x + 6y = 19xy.$$

SECTION-B

3. (a) Show that the points $(-1,1)$, $(5,-3)$, $(8,-5)$ are collinear. Also write the equation of the straight line on which they lie.

(b) How many different words can be generated with the letters of MISSISSIPPI? In how many distinct permutations do the four I's not come together?

4. (a) For the sets $A = \{x, y, z, u, v, w, s\}$, $B = \{y, z, u, w, r, t\}$ and $C = \{x, u, w, r, s, t\}$. Verify that $(A \cup B) \cap C = (A \cap C) \cup (B \cap C)$.
 (b) The line $2x - 3y - 4 = 0$ is perpendicular bisector of the line AB and co-ordinates of A are $(-3, 1)$. Find the co-ordinates of B.

SECTION-C

5. (a) If $f(x) = 5^x$, check whether $f(x-y) = \frac{f(x)}{f(y)}$ and $f(x+y) = f(x)f(y)$.
 (b) Evaluate $\lim_{x \rightarrow 3} \left(\frac{1}{x-3} - \frac{3}{x^2-3x} \right)$
 6. (a) Draw the graph of the equation $3x + 2y - 5 = 0$. Use the graph to determine (i) The value of y when x is 3. (ii) The value of x when y is 7.
 (b) $f(x) = \frac{x-|x|}{2}$, $x \neq 0$ and $f(0) = 0$. Discuss the continuity at $x=0$.

SECTION-D

7. (a) Check whether $\frac{d}{dx} \left(\frac{\log x}{x} \right) = \frac{1 - \log x}{x^2}$
 (b) If $y = \frac{(2-5x)^3}{x^2-1}$, find $\frac{dy}{dx}$.
 8. (a) If $x = \frac{2at}{1+t^2}$, $y = \frac{2b(1-t^2)}{1+t^2}$, find $\frac{dy}{dx}$.
 (b) The demand curve for the monopolist is $2p = 100 - q$. Find total revenue, average revenue and marginal revenue. At what value of q, $MR = 0$. Also find the price when $MR = 0$.

Paper Code: 2118

Programme	Exam Code	Course Code
Bachelor of Arts	121202	BARM-2134 ✓
Bachelor of Science (Economics)	121302	BECEM-2134 ✓
Bachelor of Science (Computer Science)		BCSM-2134 ✓

Semester-II

Course Title: Computer Science (Programming in C)
(50)

Time Allowed: 3 Hours**Max Marks: 40**

Note: - Each question carries equal 8 marks. Students are required to attempt five questions, selecting at least one question from each section. The fifth question may be attempted from any section.

SECTION - A

1. Explain various features of C programming language?
Also explain the process of compiling and executing the C program. 8
2. Explain with examples:-
 - a) Decision Tree
 - b) Pseudocode 2x4=8

SECTION - B

3. (a) Differentiate between the use of continue and break statement with suitable example.
(b) Explain logical operators with example. $2 \times 4 = 8$
4. Explain various I/O functions used in C with examples.

8

SECTION - C

5. What do you mean by two-dimensional array. How it is initialized and traversed? 8
6. Write a program to find factorial of a number using recursion. 8

SECTION - D

7. What do you mean by structure? Explain with an example. How pointers are used in it? 8
8. Explain with an example:—
 - a) Pointer arithmetic
 - b) Static variable $2 \times 4 = 8$

Lib 14/6/25 K.M.V.-II (EVS)

Paper Code: 2117

Programme	Exam Code	Course Code
Bachelor of Arts	121202	BARL-2333 ✓✓
Bachelor of Science (Non-Medical)	121302	BSNL-2333 ✓✓
Bachelor of Science (Economics)		BECL-2333 ✓✓
Bachelor of Science (Computer Science)		BCSL-2333 ✓✓

Semester-II**Course Title: Mathematics (Calculus)****(50)****Time Allowed: 3 Hours****Max Marks: 70**

Note: Attempt five questions in all selecting at least one question from each section. The fifth question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

Section-A

- (a) Prove that $\sqrt{5}$ is not a rational number. Hence show that $\sqrt{2} - \sqrt{5}$ is an irrational number. (7)

(b) Find l.u.b and g.l.b. (if they exist) of the set $\left\{ \frac{2+x}{2-x} : 0 \leq x \leq 1 \right\}$ (7)

2. (a) Find the points of inflexion of the curve $y = x^{\frac{5}{3}} - 5x^{\frac{2}{3}}$ (7)

- (b) Find the value of k for which $f(x)$ defined as $f(x) = \begin{cases} x^2 + 2x + k, & x \neq 0 \\ -3, & x = 0 \end{cases}$ is continuous at $x=0$ (7)

Section-B

3. (a) State and prove Leibnitz's Theorem. (7)
- (b) Evaluate $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\cot^2 x - \frac{1}{x^2} \right)$. (7)
4. (a) State Taylor's Theorem. Hence Express $f(x) = 2x^3 + 7x^2 + x - 6$ in powers of $(x - 2)$. (7)
- (b) Find $\frac{d}{dx} [x^x + (\sinh x)^x]$ (7)

Section-C

5. (a) Find the equation of the cubic which has the same asymptotes as the curve $x^2y - xy^2 + xy + y^2 + x - y = 0$ and passes through the points $(0,0)$, $(0,1)$ and $(1,0)$ (7)
- (b) Show that the parabola $y^2 = 4ax$ has no asymptotes. (7)

6. (a) If $x + \frac{1}{x} = 2 \cos \theta$, prove that $x^n - \frac{1}{x^n} = \pm 2i \sin n\theta$.

(7)

(b) If ξ is the primitive 8th root of unity, find $(x - \xi)(x - \xi^3)(x - \xi^5)(x - \xi^7)$.

(7)

Section-D

7. (a) Use substitution $e^x = z$ to evaluate

$$\int \frac{1}{\sinh x + 3 \cosh x} dx \quad (7)$$

(b) Evaluate $\int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{1}{1 + \sqrt{\tan x}} dx$ (7)

8. (a) Obtain a reduction formula for $\int \sec^{2n+1} x dx$.

Hence evaluate $\int \sec^5 x dx$. (7)

(b) Evaluate $\int_0^1 x^5 (1 - x^2)^{\frac{5}{2}} dx$. (7)

Paper Code: 2112

Programme	Course Code	Exam Code
Bachelor of Arts	BARL-2212 ✓	121202 ✓
Bachelor of Science (Non-Medical)	BSNL-2212 ✓	121302 ✓
Bachelor of Science (Medical)	BSML-2212 ✓	121302 ✓
Bachelor of Science (Economics)	BECL-2212 ✓	121302 ✓
Bachelor of Science (Computer Science)	BCSL-2212 ✓	121302 ✓

Semester-II**Course Title: Appreciating English Literature -1****Examination Time: 3 Hrs****Max. Marks: 70**

Note: Attempt five questions in all, selecting at least one question from each section. The fifth question may be attempted from any section. Each question carries 14 marks.

SECTION A**1. NOTE: All questions are compulsory in this section:****Use your own ideas to complete these sentences. Use -ing.**

- i) She's a very interesting person. I always enjoy _____
- ii) I'm not feeling very well. I don't fancy _____
- iii) I'm afraid there aren't any chairs. I hope you don't mind _____
- iv) It was a beautiful day, so I suggested _____.

Put in some or any:

- i) We didn't buy _____ flowers.
- ii) Tonight I'm going out with _____ friends of mine.
- iii) Have you seen _____ good movies recently?
- iv) I'd like _____ information about what there is to see in this town.
- v) I didn't have _____ money. I had to borrow .

Write sentences with both ... and ... / neither ... nor ... / either ... or ...

- vi) Chris was late. So was Pat. Both Chris and Pat were late. _____
- vii) He didn't say hello, and he didn't smile. _____
- viii) It was a boring movie. It was long too. The movie _____
- ix) Joe doesn't have a car. Sam doesn't have one.
- x) Emily speaks German and she speaks Russian too.

2. NOTE: All questions are compulsory in this section:

Put a,an or the wherever necessary.

- i) I am fed up with doing _____ same thing everyday.
- ii) Can you recommend _____ good restaurant.
- iii) 'Are you going away next week ?' No _____ week after that.'
- iv) _____ river Volga flows in the Caspian sea.

Put the correct form of verb:

- v) We decided to _____ by train. (travel)
- vi) Are you interested in _____ with us.(work)
- vii) Lina is used to _____ alone. (live)
- viii) We _____ about the problem.(talk)

Put the words in brackets in correct order:

- i) (Why/ happy/you/ happy)?
- ii) (wonder/ I/ is/ old/how/Tom)?
- iii) (We/ afraid/missing/were/of/train/our).
- iv) (I/ basketball/ prefer/ football/to).

Change the underlined parts where necessary:

- i) The hair of David is very long.
- ii) How old is the son of Helen and Andy? (1X14=14)

SECTION B

3. (a) Write a letter to your uncle thanking him for the present he has sent to you on your birthday.

(b) Fill in the blanks with 'a', 'an', or no article (-):

- 1. She gave me _____ very useful information.

2. I'm looking for ____ job in the city.
3. There isn't ____ bread left in the kitchen.
4. Can you recommend ____ good restaurant nearby?
5. We had ____ beautiful weather during our trip.

Complete the sentences using "my own," "your own," "by yourself," etc.:

6. Why do you need to borrow my car? Why don't you ____?
7. Paul never goes to a barber. He _____. (Cut)
4. (a) Write a letter to your younger brother advising him to give up smoking.

(b) Complete the questions using do, does, or did:

1. Where ____ you buy this jacket?
2. What time ____ the train leave?
3. Why ____ she look upset?
4. ____ you enjoy the party yesterday?
5. How often ____ they visit their grandparents?

Rewrite the sentence as negative questions:

6. You are coming to the party.
7. She knows the answer. (7+7=14)

SECTION C

5. (a) Discuss the theme of the story "The Umbrella".
- (b) Write a character sketch of Iona. (The Lament)
6. (a). Write a note on the author's attitude towards Kelveys and Burnells girls in the story 'The Dolls's House'.
- (b) Attempt a character sketch of the Bachelor in "The Story Teller".

(7+7=14)

SECTION D

7. (a) Comment on the lady's remark-----"I never eat anything for luncheon" in the story. (The Luncheon)
- (b) Explain the significance of the title 'The Shroud'.

8. (a) Write down a note on the theme of frustration and hope in the story 'The Taboo'.

(b) Explain the theme of casteism in the story 'A Strand of Cotton'.

(7+7=14)

Paper Code: 2105

Programme	Exam Code	Course Code
Bachelor of Arts	121202	BARL-2031 ✓
Bachelor of Science (Non-Medical)	121302	BSNL-2031 ✓
Bachelor of Science (Medical)		BSML-2031 ✓
Bachelor of Science (Economics)		BECL-2031 ✓
Bachelor of Science (Computer Science)		BCSL-2031 ✓
Bachelor of Commerce	121102	BCRL-2031
Bachelor of Business Administration	121702	BBRL-2031
Bachelor of Arts (Journalism and Mass Communication)	116402	BJML-2031 ✓
Bachelor of Science (Fashion Designing)	119602	BFDL-2031 ✓
Bachelor of Science (Home Science)	119702	BHSL-2031 ✓
Bachelor of Computer Applications	117902	BCAL-2031
Bachelor of Science (Information Technology)	118002	BITL-2031
Bachelor of Science (Bio-Technology)	120602	BBTL-2031 ✓
Bachelor of Science (Medical Laboratory Technology)	509702	BMLL-2031 ✓
Bachelor of Business Administration (Airlines and Airport Management)	509502	BBML-2031

Semester- II**Course Title: Basic Punjabi****(50)****Time Allowed: 3 Hours****Max Marks: 70**

ਨੋਟ: ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-1

1. ਨਾਂਵ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸ ਕੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
2. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?

ਸੈਕਸ਼ਨ-II

3. ਵਾਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸ ਕੇ ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ 10 ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ ਬਣਾਓ?
4. ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ ਵਾਕ ਅਤੇ ਹੁਕਮੀ ਵਾਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ ਅਤੇ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ ਅਤੇ ਦਸ ਹੁਕਮੀ ਵਾਕ ਬਣਾਓ?

ਸੈਕਸ਼ਨ-III

5. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਲਿਖੋ।
 - i. ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ
 - ii. ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ
 - iii. ਮੋਬਾਇਲ ਦੇ ਲਾਭ ਹਾਨੀਆਂ
6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਖਾਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਅੱਠ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ-
 - i. ਉੱਚੀ ਦੁਕਾਨ ਫਿੱਕਾ ਪਕਵਾਨ
 - ii. ਸਹਿਜ ਪੱਕੇ ਹੋ ਮੀਠਾ ਹੋਵੇ
 - iii. ਇੱਕ ਅਨਾਰ ਸੌ ਬਿਮਾਰ

- iv. ਹੰਕਾਰਿਆ ਸੋ ਮਾਰਿਆ
- v. ਚਿੰਤਾ ਚਿਖਾ ਬਰਾਬਰ
- vi. ਦਾਲ ਵਿਚ ਕਾਲਾ ਹੋਣਾ
- vii. ਘਰ ਦਾ ਭੇਤੀ ਲੰਕਾ ਢਾਹੇ
- viii. ਜਿਹੜੇ ਗੱਜਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵਰਦੇ ਨਹੀਂ
- ix. ਇੱਕ ਅਨਾਰ ਸੋ ਬਿਮਾਰ
- x. ਆਪ ਕੁੱਚਜੀ ਵਿਹੜੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼

ਸੈਕਸ਼ਨ-IV

- 7. ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ ਕਿ ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਵੇ।
- 8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਅੱਠ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸੋ ਕਿ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ—

- i. ਉੱਗਲ ਕਰਨੀ
- ii. ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਰੜਕਣਾ
- iii. ਸਿਰ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ
- iv. ਲਾਲ ਪੀਲਾ ਹੋਣਾ
- v. ਧੱਕਾ ਲਗਾਣਾ
- vi. ਈਦ ਦਾ ਚੰਦ ਹੋਣਾ
- vii. ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰਨਾ
- viii. ਉੱਡਦੇ ਫਿਰਨਾ
- ix. ਹੱਥ ਤੰਗ ਹੋਣਾ
- x. ਉਸਤਾਦੀ ਕਰਨੀ

Paper Code: 9221

Programme	Exam Code	Course Code
Bachelor of Arts	121202	BARL-2031
Bachelor of Science (Non-Medical)	121302	BSNL-2031
Bachelor of Science (Medical)		BSML-2031
Bachelor of Science (Economics)		BECL-2031
Bachelor of Science (Computer Science)		BCSL-2031
Bachelor of Commerce	121102	BCRL-2031
Bachelor of Business Administration	121702	BBRL-2031
Bachelor of Arts (Journalism and Mass Communication)	116402	BJML-2031
Bachelor of Science (Fashion Designing)	119602	BFDL-2031
Bachelor of Science (Home Science)	119702	BHSL-2031
Bachelor of Computer Applications	117902	BCAL-2031
Bachelor of Science (Information Technology)	118002	BITL-2031
Bachelor of Science (Bio-Technology)	120602	BBTL-2031
Bachelor of Science (Medical Laboratory Technology)	509702	BMLL-2031
Bachelor of Business Administration (Airlines and Airport Management)	509502	BBML-2031

Semester- II

Course Title: Basic Punjabi

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 80

ਨੋਟ: ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16 ਅੰਕ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-I

1. ਨਾਂਵ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸ ਕੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
2. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?

ਸੈਕਸ਼ਨ-II

3. ਵਾਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸ ਕੇ ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ 10 ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ ਬਣਾਓ?
4. ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ ਵਾਕ ਅਤੇ ਹੁਕਮੀ ਵਾਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ ਅਤੇ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ ਅਤੇ ਦਸ ਹੁਕਮੀ ਵਾਕ ਬਣਾਓ?

ਸੈਕਸ਼ਨ-III

5. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਲਿਖੋ।
 - i. ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ
 - ii. ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ
 - iii. ਮੋਬਾਇਲ ਦੇ ਲਾਭ ਹਾਨੀਆਂ
6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਖਾਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਅੱਠ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ-
 - i. ਉੱਚੀ ਦੁਕਾਨ ਫਿੱਕਾ ਪਕਵਾਨ
 - ii. ਸਹਿਜ ਪੱਕੇ ਹੋ ਮੀਠਾ ਹੋਵੇ
 - iii. ਇੱਕ ਅਨਾਰ ਸੌ ਬਿਮਾਰ

- iv. ਹੰਕਾਰਿਆ ਸੋ ਮਾਰਿਆ
- v. ਚਿੰਤਾ ਚਿਖਾ ਬਰਾਬਰ
- vi. ਦਾਲ ਵਿਚ ਕਾਲਾ ਹੋਣਾ
- vii. ਘਰ ਦਾ ਭੇਤੀ ਲੰਕਾ ਢਾਹੇ
- viii. ਜਿਹੜੇ ਗੱਜਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵਰਦੇ ਨਹੀਂ
- ix. ਇੱਕ ਅਨਾਰ ਸੋ ਬਿਮਾਰ
- x. ਆਪ ਕੁੱਚਜੀ ਵਿਹੜੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼

ਸੈਕਸ਼ਨ-IV

- 7. ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ ਕਿ ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਵੇ।
- 8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਅੱਠ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸ ਕੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ—

- i. ਉੱਗਲ ਕਰਨੀ
- ii. ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਰੜਕਣਾ
- iii. ਸਿਰ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ
- iv. ਲਾਲ ਪੀਲਾ ਹੋਣਾ
- v. ਧੱਕਾ ਲਗਾਣਾ
- vi. ਈਦ ਦਾ ਚੰਦ ਹੋਣਾ
- vii. ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰਨਾ
- viii. ਉੱਡਦੇ ਫਿਰਨਾ
- ix. ਹੱਥ ਤੰਗ ਹੋਣਾ
- x. ਉਸਤਾਦੀ ਕਰਨੀ

Paper Code: 9203

Programme	Exam Code	Course Code
Bachelor of Arts	121202	BARL-2421 ✓
Bachelor of Science (Non-Medical)	121302	BSNL-2421 ✓
Bachelor of Science (Medical)		BSML-2421 ✓
Bachelor of Science (Economics)		BECL-2421
Bachelor of Science (Computer Science)		BCSL-2421 ✓
Bachelor of Commerce	121102	BCRL-2421
Bachelor of Business Administration	121702	BBRL-2421
Bachelor of Business Administration (Airlines and Airport Management)	509502	BBML-2421

Semester- II

Course Title: Punjabi (Compulsory)

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 80

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ **16** ਅੰਕ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-1

1. 'ਪੇਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਆਣੇ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
2. 'ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬੋਲਦ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਲਿਖੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-II

3. 'ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ' ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
4. 'ਸ: ਭਗਤ ਸਿੰਘ' ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਇਕ-ਬਿੰਬ ਉਸਾਰੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-III

5. ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਤੇ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੰਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
6. 'ਨਾਂਵ' ਤੇ 'ਕਿਰਿਆ' ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-IV

7. ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਲੀਆਂ ਤੇ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਭੈੜੀ ਹਾਲਤ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰੋ।

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਤੇ ਅਖਾਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਅੱਠ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮੱਸ਼ਟ ਕਰੋ ਤੇ ਵਾਕ ਬਣਾਓ।

ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਆਉਣਾ, ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰਨਾ, ਕਾਇਆ ਪਲਟਣੀ, ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਜਾਣਾ, ਕਿਸਮਤ ਸੜ ਜਾਣੀ, ਕੰਨ ਖਾਣੇ, ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਚੰਗੀ ਦਿਨ ਵਿਹਾਰ ਮੰਦੀ, ਅੱਖਾਂ ਅੰਨੀ ਨਾਂ ਚਿਰਾਗੋ, ਸੱਪ ਵੀ ਮਰ ਜਾਏ ਲਾਠੀ ਵੀ ਬੱਚ ਜਾਏ, ਸੋ ਦਿਨ ਚੋਰ ਦਾ ਇਕ ਸਾਧ ਦਾ, ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਵੀ ਕੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਖਵਾਜੇ ਦਾ ਗਵਾਹ ਡੱਡੂ।

Paper Code: 2102

Programme	Exam Code	Course Code
Bachelor of Arts	121202	BARL-2421 ✓
Bachelor of Science (Non-Medical)	121302	BSNL-2421
Bachelor of Science (Medical)		BSML-2421
Bachelor of Science (Economics)		BECL-2421 ✓
Bachelor of Science (Computer Science)		BCSL-2421
Bachelor of Commerce	121102	BCRL-2421
Bachelor of Business Administration	121702	BBRL-2421
Bachelor of Business Administration (Airlines and Airport Management)	509502	BBML-2421

Semester- II

Course Title: Punjabi (Compulsory)
(300)

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 70

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-।

1. 'ਪੇਮੀ ਦੇ ਨਿਆਣੇ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
2. 'ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬੋਲਦ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਲਿਖੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-II

3. 'ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ' ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
4. 'ਸ: ਭਗਤ ਸਿੰਘ' ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਇਕ-ਬਿੰਬ ਉਸਾਰੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-III

5. ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਤੇ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੰਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
6. 'ਨਾਂਵ' ਤੇ 'ਕਿਰਿਆ' ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-IV

7. ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਲੀਆਂ ਤੇ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਭੈੜੀ ਹਾਲਤ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰੋ।

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਤੇ ਅਖਾਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਅੱਠ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮੱਸ਼ਟ ਕਰੋ ਤੇ ਵਾਕ ਬਣਾਓ।

ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਆਉਣਾ, ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰਨਾ, ਕਾਇਆ ਪਲਟਣੀ, ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਜਾਣਾ, ਕਿਸਮਤ ਸੜ ਜਾਣੀ, ਕੰਨ ਖਾਣੇ, ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਚੰਗੀ ਦਿਨ ਵਿਹਾਰ ਮੰਦੀ, ਅੱਖੋਂ ਅੰਨੀ ਨਾਂ ਚਿਰਾਗੋ, ਸੱਪ ਵੀ ਮਰ ਜਾਏ ਲਾਠੀ ਵੀ ਬੱਚ ਜਾਏ, ਸੋ ਦਿਨ ਚੋਰ ਦਾ ਇਕ ਸਾਧ ਦਾ, ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਵੀ ਕੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਖਵਾਜੇ ਦਾ ਗਵਾਹ ਡੱਡੂ।

Paper Code: 2108

Programme	Exam Code	Course Code
Bachelor of Arts	121202	BARL-2431 ✓
Bachelor of Science (Non-Medical)	121302	BSNL-2431 ✓
Bachelor of Science (Medical)		BSML-2431 ✓
Bachelor of Science (Economics)		BECL-2431 ✓
Bachelor of Science (Computer Science)		BCSL-2431 ✓
Bachelor of Commerce	121102	BCRL-2431
Bachelor of Business Administration	121702	BBRL-2431
Bachelor of Business Administration (Airlines and Airport Management)	509502	BBML-2431
Bachelor of Science (Medical Laboratory Technology)	509702	BMLL-2431 ✓
Bachelor of Arts (Journalism and Mass Communication)	116402	BJML-2431 ✓
Bachelor of Science (Fashion Designing)	119602	BFDL-2431
Bachelor of Science (Home Science)	119702	BHSL-2431 ✓
Bachelor of Computer Applications	117902	BCAL-2431
Bachelor of Science (Information Technology)	118002	BITL-2431
Bachelor of Science (Bio-Technology)	120602	BBTL-2431 ✓

Semester- II**Course Title: Punjab History and Culture****(50)****Time Allowed: 3 Hours****Max Marks: 70**

Note: Attempt 5 questions in 1000 words each, selecting one question from each section. Fifth question can be attempted from any section. Each question carries 14 marks.

Section-A

1. What do you know about the impact of Alexander's invasions on the Punjab?
2. Discuss the civil and military administration of Chandra Gupta Maurya.

Section-B

3. Describe the achievements of the Kushan rulers in Punjab with special reference to Kanishka.
4. Describe the social and economic conditions of the people during Gupta age.

Section-C

5. Discuss the political conditions of the Punjab during rule of Harshvardhana. Also write down his military conquests.
6. Write down socio-cultural History of Punjab from 7th to 1000 A.D.

Section-D

7. What do you know about the development of education in Punjab in ancient times?
8. Discuss the development of art and architecture in Punjab during ancient period of History.

Hindi version

नोट : पांच प्रश्नों का उत्तर दें। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 1000 शब्दों में देना है। हर एक सैक्शन में से एक प्रश्न करना जरूरी है, पांचवा किसी भी सैक्शन में से कर सकते हैं। प्रत्येक प्रश्न 14 अंक का है।

सैक्शन—ए

1. सिकंदर के आक्रमणों के पंजाब पर प्रभाव के बारे में आप क्या जानते हैं?
2. चन्द्रगुप्त मौर्या के नागरिक एवं सैन्य शासन व्यवस्था की चर्चा करें।

सैक्शन—बी

3. कनिष्क के विशेष संदर्भ में पंजाब में कुषाण शासकों की उपलब्धियों का वर्णन करें।
4. गुप्त युग के दौरान लोगों की सामाजिक और आर्थिक स्थितियों का वर्णन करें।

सैक्शन—सी

5. हर्षवर्धन के शासन काल के दौरान पंजाब की राजनीतिक स्थिति पर चर्चा करें। हर्षवर्धन की सैनिक विजयों पर भी लिखें।
6. 7 वीं से 1000 ई. तक पंजाब का सामाजिक—सांस्कृतिक इतिहास लिखिए।

सैक्शन—डी

7. प्राचीन काल में पंजाब में शिक्षा के विकास के बारे में आप क्या जानते हैं?
8. प्राचीन इतिहास में पंजाब में कला और वास्तुकला के विकास पर चर्चा करें।